ชื่อเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ของข้าราชการครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัคสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1

ผู้วิจัย นายสำราญ บุญคำโชติ **ปริญญา** ค.ม. (การบริหารการศึกษา)

กรรมการที่ปรึกษา รศ. คร.สมเจตน์ ภูศรี ประธานกรรมการ

ผศ.ไพบูลย์ ยอดยิ่ง กรรมการ

อาจารย์พูนศักดิ์ ศิริโสม กรรมการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2549

บทกัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับ ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ของข้าราชการครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 342 คน สุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่ใช้ เปรียบเทียบ โดยใช้ค่า t-test ส่วนสถิติที่ใช้หาค่าสหสัมพันธ์อย่างง่าย โดยใช้วิธีการของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

- 1. ปัจจัยในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู ในสถานศึกษา โดยรวม พบว่า ข้าราชการครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นราย ค้าน พบว่า ข้าราชการครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากเกือบทุก ค้าน โดยเรียงถำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ ดังนี้ถือ ด้านความรับผิดชอบ ค้านความสำเร็จ ในการปฏิบัติงาน ค้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรในโรงเรียน ค้านการปกครองบังคับบัญชา ค้านลักษณะของงานที่ทำ ค้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ค้านนโยบายและการบริหาร ค้านการยอมรับนับถือ และค้านสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน ส่วนค้านเงินเดือน อยู่ในระคับ ปานกลาง
- 2. ข้าราชการครูมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณาเป็นรายค้าน พบว่า ข้าราชการครูมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากทุกค้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ คือ ค้านความสามัคคี ค้านเจตคติในการปฏิบัติงาน และค้าน

กวามผูกพันกับองค์การ

- 3. ปัจจัยในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในสถานศึกษาที่มีขนาคเล็กกับ สถานศึกษาขนาดใหญ่ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็น รายค้าน พบว่า ค้านลักษณะของงานที่ทำ ค้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ค้านเงินเดือน ค้าน นโยบายและการบริหาร ค้านสภาพแวคล้อมในการปฏิบัติงาน และค้านการปกครองบังคับบัญชา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระคับ .05 ส่วนค้านความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ค้าน ความรับผิคชอบ ค้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรในโรงเรียน และค้านการขอมรับนับถือ ไม่แตกต่างกัน
- 4. ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในสถานศึกษาขนาดเล็กกับ สถานศึกษาขนาดใหญ่ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็น รายค้าน พบว่า มีระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกค้าน
- 5. ปัจจัยในการปฏิบัติงานทั้ง 10 ค้าน คือ ค้านความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ค้านการ ยอมรับนับถือ ค้านลักษณะของงานที่ทำ ค้านความรับผิดชอบ ค้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ค้านเงินเคือน ค้านนโยบายและการบริหาร ค้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรในโรงเรียน ค้าน สภาพแวคล้อมในการปฏิบัติงาน และค้านการปกครองบังคับบัญชา มีความสัมพันธ์กับขวัญกำลังใจ ในการปฏิบัติงานทั้งโดยรวมและรายค้านทุกค้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระคับ .05

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY Title Factors Affecting the Morale of Teachers in Basic Educational Institutions under

Maha Sarakham Educational Area, Zone 1

Author Mr. Samran Boonkhamchote Degree M. Ed. (Educational Administration)

Advisers Associate Professor Dr. Somjet Phusri Chairman

Assistant Professor Paiboon Yodying Committee

Mr. Poonsak Sirisom Committee

Rajabhat Maha Sarakham University, 2006

Abstract

This research aimed to study and compare the factors affecting the morale of the teachers in the basic educational institutions under Maha Sarakham Educational Area, Zone 1. The sample comprised 342 teachers from the basic educational institutions obtained through multi-stage sampling. The instrument used was a five scale questionnaire. The statistics employed in the analysis were mean, standard deviation, and t- test. The Pearson's method was used to find simple correlation of variables.

The findings are as follows:

- 1. Factors affecting the work of the teachers in the basic educational institutions were generally found rated at a high level. When considered aspect by aspect, almost all were at a high level. Ranked in a descending order, these aspects were responsibility, achievement in work, school personnel relationship, supervision, work characteristics, work progress and promotion, policy and administration, recognition, and working environment. The only aspect found at a moderate level was salary.
- 2. The overall teachers' morale was found at a high level. When specific areas were studied, it was found that their morale was also high in every aspect. In a descending order they appear as follows: unity, attitude toward work, and attachment to organization.
- 3. In general, the factors affecting the work of teachers in small educational institutions were significantly different from those in large ones, at the .05 level. When considered aspect by aspect, work characteristics, promotion, salary, policy and

administration, working environment, and supervison or directing were significantly different at the .05. Meanwhile, achievement in work, relationship, and recognition were not different.

- 4. The overall morale of teachers in small educational institutions and that of the large ones was significantly different at the .05 level. When individual aspects were considered, their morale was different in all aspects with the statistical significance level at .05.
- 5. Ten factors affecting the work of the teachers, were achievement in work, recognition, work characteristics, responsibility, promotion, salary, policy and administration, relation school personnel, working environment and directing; all were related to the morale of the teachers, both overall and specific, with the statistical significance found at the .05 level.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY